Published and distributed under permit No. 725) author. by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Cleveland, Ohio. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster Gen.

THE ONLY SLOVENIAN DAILY BETWEEN NEW YORK AND CHICAGO
THE BEST MEDIUM TO REACH 180,000 SLOVENIANS IN U. S., CANADA AND SOUTH AMERICA.

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

Neodvisen dnevnik zastopajoč interese slovenskega delavstva.

"WE PLEDGE ALLEGIANCE TO OUR FLAG AND TO THE REPUBLIC FOR WHICH IT STANDS: ONE NATION INDIVISIBLE WITH LIBERTY AND JUSTICE FOR ALL."

VOLUME V.—LETO V. CLEVELAND, O., ČETRTEK (THURSDAY) MARCH 2., 1922. ŠT. (NO.) 50.

Single Copy 3c. Entered as Second Class Matter April 29th 1918, at the Post Office at Cleveland, O., under the Act of Congress of March 3rd, 1879 Posamezna številka 3c.

PLUMBERJI V SPORAZUMU S PODJETNIKI; 15,000 DELAVCEV NA ŠTRAJKU.

ZA VEČ MILIJONOV GRADBENEGA DELA JE USTAVLJENEGA. -- PLUMBERJI BODO DOBIVALI $1.15 OD URE DO 15. APRILA, POTEM PA $1.00. — NASPROTNIKI UNIJ SO KRIVI, DA ŠE NI PRIŠLO DO PORAVNAVE, PRAVI CHAS. SMITH.

Včeraj popoldne je prišlo med plumbersko unijo in podjetniki do poravnave, pri kateri sta obe strani nekoliko popoustili. Glasom sprejetega sporazuma bodo plumberji dobivali do 15. aprila po $1.15 od ure, od 15. aprila pa do 1. marca prihodnjega leta pa po $1.00.

Delavci kot podjetniki smatrajo to poravnavo kot dobro znamenje, in dokaz da bo tudi pri drugih stavbinskih strokah prišlo do skorajšnje poravnave.

Sporazum preprečuje propaganda za "odprto delavnico."

Po mnenju Charles Smitha, predstavnika vseh stavbinskih unij, so za zavlačevanje sporazuma v prvi vrsti odgovorni nasprotniki unij pri podjetniški zvezi, ki bi najraje videli, da bi se pričelo z odprtim bojem proti unijam in da bi se uvedlo odprto delavnico.

Ako bi ne bilo teh podjetnikov, bi se bil spor po mnenju Smitha poravnal še predno so predstavniki obeh strani v sredo zgodaj zjutraj prenehali z zborovanjem.

Rezultat nesporazuma.

Kot posledica nesporazuma je prenehalo z delom okrog 15,000 stavbinskih delavcev, in ustavilo se je za več milijonov dolarjev konstrukcijskega dela.

"Edinole odprta delavnica je vzrok, da spor še ni poravnan," se je izrazil Smith včeraj popoldne, ter dodal k temu, da k sreči večina podjetnikov ne podpira tega elementa, ki bi rad napovedal vojno unijam.

"Ta opozicija prihaja od male skupine podjetnikov, ki pa slučajno zavzemajo jako važna mesta pri podjetniški zvezi," je izjavil Smith.

Ta Smithova izjva je imela za posledico, da je predsednik podjetniške zveze podal izjavo, v kateri pobija Smithovo trditev. Hauserman je poznat kot eden največjih propagatorjev za odprto delavnico.

"Jaz o stvari ne bom razmotrival," je dejal Hauserman. "Vse, kar morem reči, je to, da to ni resnica."

Toda unijski predstavniki, ki so prisostvovali konferenci, ki se je vršila v torek popoldne in zvečer, pravijo, da je bil ravno Hauser tista oseba, ki je zadržal poravnavo.

Prenehanje dela samo delno, pravijo podjetniki.

Podjetniki pravijo, da se je delo na večjih poslopjih vsled štrajka oziroma izprtja, ustavilo samo deloma. Računa pa se vendar, da se je ustavila konstrukcija za približno $15,000,000, medtem ko skupna konstrukcija, ki je v teku, znaša približno $25,000,000.

Število delavcev, ki so zastavkali, tudi ni natančno dognano. Dosti kontraktorjev ni maralo prenehati z delom, vsled česar so naznanili delavcem, da bodo do sporazuma dobivali stare plače.

Dosedaj so se sporazumele s podjetniki tri strokovne unije: plumberji, pleskarji in pa steklarski delavci. Charles Smith se je sinoči izjavil, da bo v teku treh ali štirih dni vse poravnano.

Hennesy, tajnik podjetniške zveze, pa je manj optimističen. On celo v poravnavo plumberjev nima dosti zaupanja, ker pravi, da bo veljavna šele tedaj, kadar jo odobrijo vsi plumberski delodajalci in pa članstvo plumberske unije. Dosedanji sporazum sta sprejela le pogajevalna odseka obeh strani.

Tudi F. J. Mathis, tajnik plumberske unije, pravi, da vse odvisi od unijske seje, ki se bo vršila v soboto.

Spor gre pred razsodišče?

Ako se spor ne poravna v teku enega tedna, tedaj je skoro gotovo, da se ga bo izročilo v roke kakega razsodišč-nega odbora. Delodajalci bi že sedaj najraje, da bi se zadevo izročilo takemu razsodišču, toda unije se za ta tako-zvana "nepristranska" razsodišča nič kaj preveč ne ogrevajo, kajti dobro jim je znano, da so taka razsodišča dosedaj še vedno odločila tako, da je bilo njim na škodo.

Delo na poslopju zvezne rezervne banke se je vsled štrajka včeraj popolnoma ustavilo. Istotako se je zgodilo z delom na Wade Park Manor, kjer je bilo uposljenih 400 mož. Kontraktorji Keithovega gledališča želijo, da se poslopje čim preje izgotovi, vsled česar so obljubili delavcem, da do sporazuma ostanejo v veljavi stare plače. Kot posledica se z delom nadaljuje. Delo imajo v rokah kontraktorji, ki so člani podjetniške zveze. Pri novem mestnem gledališču se z delom nadaljuje, kajti mestna uprava je obljubila stare plače do skupnega sporazuma. Ravno tak je tudi položaj pri mestnem avditoriju. Kontraktorji, ki imajo v rokah zgradbo velike apartment hiše na E. 105 St. in Wade Park Ave., so naznanili znižanje mezde, vsled česar je 150 mož včeraj zjutraj odšlo domov, in delo stoji.

Unija ni včeraj nikamor poslala nikakih piketov in prišlo ni do nikakih nemirov.

Včeraj se je nekaj govorilo, da so trgovci z gradbenim materijalom zagrozili, da onim podjetnikom, ki bodo plačevali po stari mezdni lestvici, ne bodo prodajali materijala, toda V. H. Patterson, ki je včeraj odstopil kot tajnik zveze trgovcev z gradbenim materijalom, je izjavil, da govorice ni vzeti resnim.

Charles Smith pa je izjavil, bodo unije, da ako se govorice izkažejo resničnim, zahtevale, da zvezna vlada nastopi s preiskavo.

Nov načrt za izplačitev bonusa.

GLASOM NOVEGA NAČRTA BI SE VOJAKOM IZDALO CERTIFIKATE, NA KATERE BI JIM BANKE IZPLAČALE DENAR. — RAČUNA SE, DA BI ZVEZNA ZAKLADNICA VSAJ ZA DOBO DVEH LET NE BILA DOSTI PRIZADETA.

Washington, 1. marca. — Finančni odsek poslanske zbornice je pričel z razmotrivanjem nekega novega načrta za izplačitev vojaškega bonusa. Glasom tega načrta bi vlada mesto gotovine izdala bivšim vojakom certifikate, s katerimi bi lahko šli na banke, in jih izmenjali za denar.

Računa se, da bi se na ta način odvrnilo kak posebno hud pritisk na zvezno zakladnico. Vlada bi seveda morala ta certifikate kasneje pokupiti od bank, to bi se ne zgodilo takoj. Kot se izjavlja, bi se na ta način odstranilo glavno zapreko, ki preprečuje sporazum med administracijo in kongresom.

Nalogo za podrobno izdelavo načrta se je izročilo posebnemu podkomiteju, ki je bil soglasno izvoljen potem, ko se člani odseka niso mogli sporazumeti glede nobene metode, po kateri naj bi se bonus izplačal.

Kot prvi korak bo ta pododsek najbrže poklical na posvetovanje zveznega zakladničarja Mellona in najbrže tudi člane zveznega rezervnega bančnega odbora.

Karkoli se bo sklenilo, se bo moralo potem izročiti v odobritev celemu odseku, in vzelo bo najmanj en mesec, predno bo tozadevna predloga pripravljena za predložitev kongresu.

Glasom razmotrivanega načrta, bi bivši vojak takoj po prejemu vladnega certifikata dobil na banki 50 procentov od celotne svote. Ako bi bivši vojak v teku treh let tega posojila banki ne vrnil, tedaj bi se banka lahko obrnila na zvezno zakladnico, ki bi prevzela dolg. Ako bi bivši vojak povrnil dobljeno posojilo, tedaj bi vlada očividno še vedno dolgovala svoto, označeno na certifikatu, z obrestmi vred. Kako bi se izplačevalo kasneje, bo treba še določiti. Vse, kar se dosedaj govori, je le nekak surov obris, katerega podrobnosti je treba še izdelati.

— **Že 7521 prebivalcev** Lakewooda je podpisalo peticijo za **Priklopitev h Clevelandu.**

Trideset organizacij proti prohibiciji.

HOČEJO, DA SE ZOPET DOVOLI VINO IN PIVO.

New York, 1. marca. — Državni načelnik protisalonske lige, William H. Anderson, je danes naznanil, da so proti-prohibicijski interesi pričeli s pripravami za napovedano pomladansko ofenzivo, da se bo iste vdeležilo 30 različnih proti-suhaških organizacij.

V uradu suhačev se izjavlja, da proti-prohibicijske organizacije tako hitro rastejo, da se njih rast komaj sproti zasleduje.

Vsa znamenja kažejo, da bo vprašanje pive in vina igralo pri jesenskih kongresnih volitvah precej važno vlogo.

PRINCESA IN MOŽ NA ŽENITOVANJSKEM POTOVANJU.

Shifnal, Anglija, 1. marca. — Danes sta dosela semkaj viscont Lascelles in njegova nevesta, princesa Mary, ter se nastanila v Weston Park gradu, ki se nahaja v izredno slikoviti in mirni pokrajini. Prebivalstvo iz bližnjih vasi je novoporočencema priredila prisrčno demonstracijo. Izvzemši služabnike sta novoporočenca na gradu popolnoma sama, in tudi gostov ne bosta nič sprejemala. V kratkem se dvojica poda v Italijo, kjer jima bo italijanska vlada, kot se poroča, priredila nadvse slovesen sprejem. V Italiji se bosta nastanila v Florenci in sicer jima bo italijanska vlada dala na razpolago vilo Medici.

DE VALERA JE PROPADEL.

Dublin, 1. marca. — Ko se je danes zopet zbral irski parlament, se je pri prvem glasovanju izkazalo, da je večina poslancev na strani provizorične vlade, ki se zavzema za mir z Anglijo. Do glasovanja je prišlo, ko je Arthur Griffith kot predsednik parlamenta prosil bornico, da odobri nastavitev P. J. Hogana ministrom a poljedelstvo. Nasprotniki vlade so propadli s šestimi glasovi manjšine.

SLIKA ČASA.

London, 1 .marca. — Ko se je vršila poroka pricese Mary je prišlo v neki londonski restavrant petdeset brezposelnih moških, ki so popolnoma mirno in dostojno naročili kosilo kaširju pa so izročili račun ter izjavili, da bi radi plačali, pa nimajo, nakar so mirno odšli.

Genovska konferenca zopet odložena

OTVORITEV KONFERENCE SE JE PRESTAVILO RADI VELIKONOČNEGA TEDNA.

Geneva, 1. feb. — Iz jako zanesljivih virov se poroča, da se bo genovska konferenca pričela šele 25. aprila, in ne 10. aprila, kot sta se sporazumela Lloyd George in Poincare na svojem zadnjem sestanku v Boulogne.

Konferenco se je prestavilo deloma vsled bojazni, da se bi žalilo verski čut evropskih narodov, ako bi se konferenca vršilo skozi velikonočni teden, deloma pa vsled dejstva, da do 10. aprila ni mogoče dovršiti vseh priprav.

NA WALL STREETU POKA.

New York, 1. marca. Danes se je zopet naznanilo bankrot številnih nadaljnih firm s prekupčevanjem sekuritet. Zdaj znaša število bankrotov za ta teden že 17, za zadnja dva meseca pa 39.

AMERIŠKO-RUSKA PRINCESA — BERAČICA.

New Orleans, 1. marca. — V tukajšnjem pristanišču se nahaja ruska princesa Cerničev, ki je bila pred revolucijo v Rusiji žena enega najbogatejših ruskih knezov. Danes pa je brez beliča, in čaka tu v upanju, da pride kak prijatelj ter izprosi zanjo vstop v Zedinjene države. Pred poroko je bila hči new-yorškega milijonarja Schlick. Njena mati je bila ruskega rodu. V Ameriko je prišla s tem, da se je skrivoma splazila na parnik, ki je odhajal iz Evrope.

— **Tožba za $50,000 odškodnine.** Mrs. Helena Cavanaugh in njen mož, 3178 Scranton Rd., tožita Meyer Marks družbo s pohištvom za $50,000 odškodnine. V tožbi pravita, da so družbini uslužbenci napadli in nevarno poškodovali Mrs. Vavanaugh ko so prišli po pohištvo, katero sta onadva le deloma plačala.

— **Dandanes povzroči** že vsaka malenkost razporoko. To ali ono ni kaj prav — brž po razporoko! Leonard T. Nugent, star 21 let, stanujoč nekje na Jones Rd., misli, da ima precej dober tenor, v čemur mu pritrjujejo tudi njegovi prijatelji in znanci. Njegovi ženi, 19letni Hazel, pa ni njegov glas prav nič po volji. Vsled tega pa hoče on razporoko. Ona pravi, da zapravi za šolanje svojega glasu vsak teden po $4, potem si je moral radi svojega glasu kupiti še klavir, gramofon in na cele kupe plošč. In ker vse to ženi ne ugaja, želi razporoko, nakar bo lahko neovirano pel.

— **Župan Kohler** se mudi te dni v Washingtonu, kjer se vrši konvencija, na kateri so se zbrali vsi trgovski interesi, ki so za in ki so proti temu, da bi se St. Lawrence reko poglobilo ter zvezalo petero Velikih jezer z morjem. To bi znižalo transportne stroške v veliki meri ter bi prihranilo farmarjem in trgovskim podjetjem vsako leto na milijone dolarjev. Župan bo obiskal tudi predsednika Hardinga in sicer kot se je izrazil, ne zato, da bi razpravljala o politiki, temveč le iz prijaznosti.

Za obrambo nauka o evoluciji.

KONVENCIJA PROFESORJEV JE OŽIGOSALA POSKUS, DA SE PREPREČI POUK O DARWINOVI TEORIJI KOT POVRATEK V SREDNJI VEK

Chicago, 1. marca. — Danes so vodilni predstavniki šolske vzgoje v Zedinjenih državah na svoji letni konvenciji, ki je ravno sedaj v teku v tem mestu, odločno nastopili v obrambo pouka o teoriji evolucije po javnih šolah.

Ti predstavniki ameriškega šolstva so označili poskus, da se predpisuje, kakšne znanstvene nauke se bo učilo v šolah, kot povratek v srednjeveške čase.

Diskuzijo o tem vprašanju je povzročila neka predloga, ki se pravkar nahaja pred državno zakonodajo v Kentuckyju, in katere namen je, zabraniti v javnih šolah nauk o teoriji evolucije, kot jo je razlagal Darwin in razni drugi učenjaki. Ljudje, ki poznajo duševni nivo kentuških poslancev, pravijo, da je jako možno, da bo tozadevna predloga sprejeta.

Toda tukaj zbrana konvencija je mnenja, da bi se takega zakona ne dalo vsiliti, da je izven vprašanja, da bi se tak zakon sprejel v kaki drugi državi.

"Spoznavaj resnico, in resnica te bo osvobodila," bi moralo biti geslo izobrazbe," se je izrazil na konvenciji Thomas E. Finegan, državni superintendent vzgoje za Pennsylvanijo, in z njim so se strinjali tudi vsi drugi prominentni predstavniki ameriškega šolstva, kot Edwin Seligman iz Columbia univerze, R. G. Jones, superintendent clevelandskih javnih šol, Frederick A. Daveport, iz Hamilton univerze, dr. George D. Strayer iz Columbia univerze, Will C. Wood, superintendent šolske vzgoje v Californiji, in številni drugi.

"Nasprotstvo proti teoriji o evoluciji izraža misel otroške dobe človeštva," se je izrazil profesor Seligman. "Če se vračamo k otročji dobi, zakaj bi se ne vrnili v vseh ozirih? Zakaj ne učiti, da je zemlja ravna, in da se solnce vrti okrog nje?"

Po mnenju profesorja Seligmana bi se napad proti nauku o evoluciji najbolj uspešno zavrnilo, ako bi se poslalo širom dežele na razstave zbirke ameriškega muzeja naravnega znanstva v New Yorku, tako, da bi ljudje lahko na svoje oči videli razvoj življenja na zemlji. On bi priredil takšne razstave v posebnih vagonih, ki bi se ustavili tudi po vseh manjših mestih.

O William J. Bryanu, ki je poglaviti nasprotnik teoriji o evoluciji, je dejal prof. Seligman: "Well, saj veste, Mr. Bryan spada pravzaprav v srednji vek."

"Najsigurnejša pot za vzbuditev zanimanja v neko stvar, je, ako se prične proti nji s kampanjo," je dejal Jones iz Clevelanda. "Ako oni, ki so nasprotni nauku o evoluciji, želijo, da popolnoma pogorijo, tedaj naj le nadaljujejo s svojo kampanjo.

TEŠKA RAZSODBA.

Washington, 1. marca. — Maria Antonio Matteo, mati iz Washingtona in Etta Peck, mati iz Hatysville, Md., hočeta obe istega otroka, 7-mesečnega dečka, vsaka trdeč, da je njen. Spor bo odločila sodnica Mathryn Selles.

LLOYD GEORGE GROZI Z RESIGNACIJO.

KOALICIJSKA VLADA JE PRIČELA KAZATI ZNAKE SLABOSTI.

London, 1. marca. — Največja politična senzacija današnjega dne je grožnja Lloyd Georgea, da bo položil resignacijo. Namigavanja o Lloyd Georgeovi resignaciji so se čula odkar je Sir George Younger, vodja konzervativne stranke, tekom Lloyd Georgeove odsotnosti na konferenci v Cannesu organiziral proti njemu revolto, v katero je bilo zapletenih kakih 50 najbolj zagrizenih konzervativcev.

Rezultat revolte je bil, da je prišlo do razdora v liberalno-konzervativni koaliciji, in da se je načrte o skupnem nastopu liberalcev in konzervativcev ob prihodnjih volitvah razdrlo.

Lord Birkenhead, ki je morda najbolj odločujoča sila v konzervativni stranki, in Husten Chamberlain, sta ostala lojalna Lloyd Georgeu. Birkenhead je celo v javnih govorih ožigosal taktiko Sir George Youngerja.

Lloyd Georgeov ultimatum.

Pred par dnevi je ministrski predsednik Lloyd George položaj čisto jasno razložil A. J. Balfourju in Chamberlainu, nakar je Lloyd George rezultat formalno sporočil Chamberlainu, ki je nominalni vodja konzervativcev.

Lloyd Georgeov ultimatum se glasi: "Ali mora iti Sir Younger ali pa jaz." Kot se zatrjuje, je ta ultimatum Lloyd Georgea končen.

Lloyd George ni dosedaj še nikdar javno zagrozil z resignacijo. Dosedaj je samo protestiral proti poskusom, da se izpodkoplje njegovo moč v koaliciji in parlamentu.

Ako Lloyd George položi resignacijo, tedaj bo resigniral le v svojem imenu, in ne za ves kabinet. Zagrizeni konzervativci pravijo, da ne bodo priznavali Lloyd Georgeovega vodstva, ako jim ne dovoli diktirati načela konzervativcev, namreč, da se gosposki zbornici povrne moč vetiranja, in pa da se uvede protektiven tarif.

Lloyd George je grozil z resignacijo že izza povratka iz Cannesa, toda Chamberlainu se je posrečilo ga pregovoriti. Izza onega časa pa postaja razdor med liberalci in konzervativci vedno večji, in kot izgleda se vedno več je število konzervativcev pridružuje elementu, ki se je uprl proti vodstvu Lloyd Georgea.

PAPEŽ JE IZOBČIL ITALIJANSKEGA VOJVODO.

Rim, 1. marca. — Papež Pij XI. je danes izobčil iz katoliške cerkve vojvodo Torlonija, ker se je vdeležil nekega dvoboja. Zatrjuje se, da je dvobojevanje izza vojne zopet prišlo po Evropi silno v navado, in da bo katoliška cerkev v vseh slučajih vdeležence izobčila.

— **Včeraj je bilo** pred prometnim sodiščem 92 kršilcev prometnih ordinanc. 66 od teh je bilo obtoženih prehitre vožnje. Trije so peljali mimo kar, ne da bi se ustavili. 19 jih je pustilo avtomobile stati na nedovoljenem prostoru, štirje pa so zakrivili razne druge prestopke.

"Enakopravnost"

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

IZHAJA VSAK DAN IZVZEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV.

Owned and Published by:

THE AMERICAN-JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.

Business Place of the Corporation — 6418 ST. CLAIR AVE.

SUBSCRIPTION RATES:

By Carrier .....1 year $5.50, 6. mo. $3.00, 3 mo. $2.00
Cleveland, Collinwood, Newburgh by mail.....1 year $6.00, 6 mo. $3.50 3 mo. $2.00.
United States .....1 year $4.50, 6 mo. 2.75, 3 mo. $2.00
Europe and Canada ..... 1 year $7.50, 6 mo. $4.0
POSAMEZNA ŠTEVILKA 3. SINGLE COPY 3c.

Lastuje in izdaja za
Ameriško-Jugoslovanska Tiskovna Družba.
6418 ST. CLAIR AVE. Princeton 551. 6418 ST. CLAIR AVE.

Za vsebino oglasov ni odgovorno ne uredništvo, ne upravništvo.

CLEVELAND, O., ČETRTEK (THURSDAY) MARCH 2., 1922.

104

NASELJEVANJE V KANADO.

Ozemlje Kanade je veliko večje kot ozemlje Zedinjenih držav, toda glede prebivalstva je še pravcata neobljudena pustinja v primeri z Zedinjenimi državami.

Zadnje ljudsko štetje izkazuje, da prebivalstvo Kanade znaša nekaj nad osem milijonov in pol. To je jako majhno število za tako velikansko ozemlje; med letom 1911 in 1921 se prebivalstvo ni zvišalo za več kot za en milijon in pol.

Zedinjene države so prekoračile to številko že nekje med leti 1810 in 1820, in sicer za skoro tri milijone, medtem ko prirastek Kanade med 1911 in 1921 znaša le nekaj nad en milijon in pol.

Kanada torej ni le za 100 let za Zedinjenimi državami glede prebivalstva, temveč tudi raste z veliko večjo počastnostjo. Razlika med Kanado in Zedinjenimi državami je tudi v tem, da medtem ko je bilo prebivalstvo Zedinjenih držav pred sto leti razkropljeno, pa je opažati v Kanadi koncentracijo po mestih. Največje mesto Zedinjenih držav v letu 1820 je bil New York, ki je štel samo 124,000 prebivalcev, medtm ko največje mesto Kanade, Montreal, ne šteje dosti manj kot Cleveland.

Iz vsega tega je jasno, da Kanada želi naseljencev. Le obljudena dežela se more razvijati, uspevati in izkoristiti svojo naravne zaklade in dobrine. Kanada ni bila dozdaj tako privlačna za evropskega izseljenca, za kar najdemo lahko vzrok v tem, da so bila vrata Zedinjenih držav vedno na stežaj odprta, toda danes se je položaj spremenil: Stric Sam nič več ne vabi, temveč odgajanja, in tako se bo morda spremenilo tudi naziranje izseljencev napram Kanadi, ki dozdaj ni mogla kompetirati z ugodnostmi, katere so nudile svojim naseljencem Zedinjene države.

Clevelandska policija je pred par dnevi poskusila vdreti v neko stanovanje brez uradnega varanta za preiskavo. Ko stanovalci niso hoteli odpreti, s čemur so samo stali pri svojih pravicah, policija ni šla ter izposlovala preiskovalne varante, temveč je z bombo, ki povzroči silno solzenje, prisilila stanovalce, da so odprli ter prišli na prosto.

Pri vsem tem je bil navzoč tudi policijski načelnik. Toda mesto, da bi se policija obnašala, kot da ji je žal ter bi se opravičila, pa se zdi, da je na svoj "uspeh" celo ponosna. Tu se ne gre za vprašanje, kaj je mislila policija o stanovalcih, temveč gre se za spoštovanje konstitucijonalnih pravic. Ta tendenca, da se vpada v privatne domove brez preiskovalnih varantov, je očividno izrastek vojnega časa, ko se je preiskovalo privatna stanovanja osumljenih "radikalcev" povsem brez ozira na ustavo in zakone. To početje, ki je doseglo pod administracijo Palmerja, je prav pošteno ožigosal pomožni tajnik delavskega departmenta pod Wilsonovo administracijo, Louis Post, ki je vsled te svoje akcije padel v veliko nemilost pri vseh 100-procentarjih.

Tako vidimo, da vse posledice vojne ne ostanejo na bojnem polju, in da tudi niso omejene na čas aktualnega bojevanja. Zlo rodi le nova zla.

Železniška zveza Slovenije z morjem.

Vsi vemo, da je železniška zveza, ki bi vezala Slovenijo z morjem, Sloveniji neobhodno potrebna. Vendar pa za to, lahko rečemo, najvažnejšo gospodarsko zadevo Slovenije ne opažamo tistega zanimanja, ki ga je stvar sama na sebi vredna. Res je, da se je pojavilo s konkurenčnimi trasami nekako zanimanje. Žalibog se ni držalo mej stvarnega razmotrivanja, temveč je prestopilo, kakor je to pri nas že stara in pač ne najlepša navada, na polje osebnih simpatij ali antipatij.

In vendar moramo dobiti zvezo z morjem in sicer najugodnejšo zvezo! Kajti naše osvobojenje vendar ni imelo in ni moglo imeti smotra, da bi tirali še nadalje politiko domačega večjega ali manjšega zvonika; naše osvobojenje mora imeti glavni smoter, da dvignemo naše domače zaklade, da pripeljemo naše narodno gospodarstvo k najvišjemu razmahu in da dvignemo našo kulturo na višino največje možnosti. In le narod, ki vse to razume, prospeva in postane v svetovnem koncertu narodov tisti faktor, kateri soodločuje in kateri se upošteva. Čas osebnih simpatij ali antipatij postati mora za nas čas preteklosti in skominov. Dandanes pa nas mora zanimati samo to, kako se dvignemo narodnogospodarsko in kulturno.

Vedno in vedno moramo imeti pred očmi in tudi popolnoma razumeti, da nam je zveza z morjem neobhodno potrebna. Stojimo pač pred problemom: ali zveza z morjem in s tem cvetoče narodno gospodarstvo in dvig naše kulture ali pa brez lastne zveze z morjem hiranje narodnegospodarskega življenja in zatvoritev vsakega in ne more biti več govora o prazvečjega napredka. Danes ne sme nem prerekovanju in osebnem nasprotovanju. Danes ni nikogar, ki bi nam vodil naše gospodarstvo bodisi slabo ali dobro. Danes si moramo, ako hočemo dobiti prostora na solncu, piskati sami ta prostor. Sicer ostanemo vedno v senci. In vedno bi le gledali, kako se bodo in bi se greli na solncu drugi. Naše delo mora postati resno .Resno pa postane že v trenotku, ko začnemo računati le z mogočim. Iluzije in utopije so bile mogoče kedaj na mestu, danes niso več. Ne samo da nam škodujejo, one nas morejo tudi uničiti in pokopati. Potem pa izginejo tudi pojavi, ki so danes žalibog na dnevnem redu, da na primer čisto resni ljudje zavzemajo svoje stališče za eno ali drugo progo, v isti sapi pa nastopajo z neko cinično duhovitostjo, češ saj se itak ne zgradi nobena vseh teh prog.

Konzorcvij za zgradbo železnice Kočevje — Brod Moravice, je drugega mnenja. Železnica se zgradi, ker se mora zgraditi, ker je to življenska potreba Slovenije. Radi tega je izbral traso, ki daje možnost da se železnica v resnici in čimpreje zgradi. Le kar je mogoče, to se da tudi doseči, kar pa ni mogoče, se pač tudi ne da doseči in naj se o tem še toliko piše.

Moramo si biti pred vsem na jasnem, da naša država v doglednem času ne gradi nobenih železnic, vsaj v Sloveniji ne. Za nove železnice se bodemo morali brigati sami. Ni pa verjetno, da bi mogli zbrati potrebni kapital na lastni zemlji. Treba tedaj inozemskih zvez. Če pa se mora zainteresirati za železniško gradbo privatni kapital, je pa že v istem hipu čisto gotovo, da bi se — kakor vedno in povsod — privatni kapital in kapitalist intersirala, ne za kako oseb.o, ki želi — poleg navade stare — to ali ono progo, temveč le za kardinalno vprašanje, ali je proga mogoča ali pa se ogromna svota denarja, ki je za gradbo potrebna ne zavrže za več ali manj prazen nič. In pri teh interesih za investicijo potrebnega kapitala, ne bode nihče igral kako osebno vlogo, ne g. Musil, ne g. Klodič, ne g. Kajfež in ne kdo drugi. Če je proga Kočevje —Brod Moravcie mogoča in če se bode, kar je največje vrednosti, rentirla, potem in le v tem slučaju se dobi potrebni denar in proga se zgradi brez vsakega gospodarskega ali drugega dvoma. In le ta in taka proga je sploh mogoča.

Že davno smo slišali o ogromnem bogastvu v delu in terenu naše države, po katerem naj steče nova železnica Kočevje—Brod Moravice. Danes imamo že nekatere podatke, ki nam pričajo samo o silnih zalogah lesa. Popolnoma točne podatke navedemo za enkrat iz slovenskega dela.

Obseg gozdov samo na slovenski strani 25.918 ha. Vsako leto zrase na novo 86.859 kubičnih metrov lesa. Vrh tega pa se nahajajo v tem kompleksu še rezerve 282.500 kub. m. O hrvatskem delu še ni zanesljivo natančnih podatkov. Toda z vso gotovostjo se lahko trdi, da je tam še enkrat toliko lesa. Letna produkcija lesa, računana seveda samo za najožji obseg nove železnice, znaša 150.00 kubičnih metrov poleg omenjenih rezerv od 282.000 kub. m. V prvih letih, v prvem navalu bi se moglo izvoziti dnevno 38 vagonov lesa, v poznejših letih pa dnevno 22 vagonov. In ta količina dnevnih 22 vagonov bi ostala za vedno, ker znaša letni prirastek na hrvatski in slovenski strani letno nad 150.000 kub. m.

Obseg gozdov na Klodičevi progi je na slovenski strani znatno manjši in meri 16.723 ha. Na hrvatski strani ob območju Klodič-Hrvatove proge pa sploh ni gozdov. Letna produkcija gozdov v območju Klodič-Hrvatove proge bi znašala 21.933 kub. m., tolik je namreč letni prirastek. Že glede transporta lesa niti se ne da primerjati z Musilovo trasa, ki ima v prvih letih v svojem območju zagotovljenih 250.000 kub. m. Lesni transporti ki bi ga dali gozdovi v območju Klodič-Hrvatove proge bi znašali torej le 3 vagone dnevno. Ako primerjamo te 2 vagone z 38 vagoni dnevno na Musilovi progi, uvidimo mahoma že v tej točki velikansko prednost Musilove črte, brez ozira na vprašanje možnosti te zgradbe. Druge primere, katere objavimo ob času, bodo ravno tako očividno govorile za edini mogoči, to je Musilov projekt. Omenimo naj danes le še vodne sile, ki so v območju Musilove proge najmanj 10 krat tako izdatne kakor ob Klodič-Hrvatovi trasi.

Treba je še vse podatke skrbno zbrati. Ko pa se to zgodi, bode naša javnost strmela nad ogromnim bogastvom tega dela naše ožje domovine, katerega se pred preobratom radi večne avstro-ogrske konkurence in radi konkurence med Reko in Trstom ni moglo odpreti svetovnemu prometu. Naša javnost bo pa zadobila tudi trdno prepričanje, da konzorcij za zgradbo železnice Kačevje—Brod Moravice ni delal in kalkuliral iz nikakih osebnih nagibov, kakor se mu v zadregi drugih argumentov to danes predbaciva, temveč da je imel pred očmi le zvezo z morjem ob enem in v prvi vrsti pa tudi na možnost, izpeljave te zveze. To in ničesar drugega je vodilo dosedaj ta nekam osumljeni konzorcij in to ga vodi še danes.

Velika krivica se je delala v tem oziru g. Kajfežu, kateri je odkrito povedano duša Musilovega projekta. Toda vspričo vseh teh napadov on ne deluje iz osebnega dobička, marveč uvažuje za splošno korist važne in odločilne razloge, ki smo jih že povedali, razloge namreč, da je Musilova trasa edina, ki jo je mogoče zgraditi, ker so dani vsi predpogoji, ki bi in bodo mogli potrebni kapital resno zanimati — da se bode proga tako tudi zgradila, in da ne ostane samo pri lepih besedah, temveč da železnica tudi v resnici čimpreje steče. G. Kajfež — o tem se lahko vsakdo prepriča — bi imel največji osebni interes, da se zgradi Klodičeva proga, ker se ob tej progi nahajajo njegovi gozdovi. Dalje ima on v Kočevju jedno izmed največjih žag v Sloveniji in ves les v daljni okolici Klodičeve proge gravitira na njegovo žago, tako da bi bil on z svojo žago malodane brez konkurence. Toda kaj in kako naj mu pomaga ves osebni interes, če pa Klodičeva proga v resnici ni izpeljiva.

Navedli smo osebo g. Kajfeža in nanj naperjena predbacivanja edino le z ozirom na to, da se vendar enkrat prenehajo nepotemeljeni osebni napadi in počikanja osebnih koristi, ki jih v resnici ni bilo, in ni ne bode tega da se napelje javnost in domače ljudstvo na stvarnost, ki je pač edina v stanu ustvariti in sezidati zdravo in vsestransko blagonosno podjetje. To je edini cilj g. Kajfeža, ki se ga — kakor marsikoga drugega delavnega delavnega moža — napada z osebnostmi pač največ radi tega, ker manjka stvarnih argumentov proti njegovemu načrtu in delovanju.

Zanimiva razprava. Konec meseca aprila lanskega leta je gorenjskem vlaku govoril dr. Kavčič, višji komisar ravnateljstva državnih železnic v Zagrebu, da se v Sloveniji vagoni "predajajo" ter namignil pri tem na funkcijonarje inšpektorata državnih železnic v Ljubljani. Funkcijonarji inšpektorata, ki imajo z dostavo vagonov posla, so, ker vodja vozovnega urada Mrak, referent za promet Zaloglja in šef inšpektorata Nazarko so vložili tožbo proti dr. Kavčiču, ki je nastopil dokaz resnice. Sedaj se je vršila sklepna razprava pri ljubljanskem okr. sodišču, pri kateri pa so predlagatelji ne priče izpovedale negativno. Dr. Kavčič je podal končno častno izjavo, da obžaluje vse svoje obdolžitve in se zaveže plačati vse stroške, nakar so zasebni obtožitelji tožbo umaknili.

Lepi stričeк

— Guy de Maupasant. —

Vzel je klobuk, potem pa, zadnji trenotek:

"Težkočo z nečakom pa uredim s petdesettisoč franki, ali ne?"

Odgovorila je ponosno:

"Ne. Daj mu stotisoč frankov, ki jih zahteva. In vzemi jih od mojega dela, ako hočeš."

Nenadoma ga je postalo sram, in odgovoril je: "O, kaj pa šel Delila bova. Če mu da vsak petdesettisoč frankov, nama ostane še cel milijon."

Potem je pristavil: "Torej, na svidenje, Madica, pa kmalu."

In šel je razlagat notarju načrt, ki je trdil, da si ga izmislila njegova žena.

Drugi dan so podpisali daritev med živimi za petstotisoč frankov, ki jih prepusti Madelena Du Royu, svojemu možu.

Ko sta stopila iz pisarne, je predlagal Georges, ker je bilo lepo vreme, da bi stopila peš do bulvarjev. Bil je ljubezniv, obziren in ozoren, ves nežen. Smejal se je, vse ga je veselilo, dočim je bila ona zamišljena in nekam resna.

Bil je precej hladan jesenski dan. Ljudje so hodili hitro, kakor da se jim mudi. Du Roy je peljal svojo ženo pred prodajalnico, kjer je že tolikokrat gledal zaželjeni kronometer .

"Ali hočeš, da ti podarim kako dragotino?" je dejal.

Zamrmrala je malomarno:

'Kakor ti drago."

Stopila sta v štacuno. Prašal je:

"Kaj imaš rajša, ovratno verižico, zapestnico ali uhane."

Pogled na zlatnino in drago kamenje ji je prepodil nje samovoljno hladnoto, in z žarečim in radovednim očesom je pregledovala steklene predale, polne dragotin.

In hipoma jo je prijela želja: "Tista-le zapesnica, kako prelepa!"

Bila je verižica čudne oblike, vsak člen je imel drugačen kamen.

Georges je prašal: "Koliko stane ta zapestnica?"

Dragotinar je odgovoril: "Tritisoč frankov, gospod."

"Ako mi jo daste za dvatisočpetsto, pa narediva kupčijo."

Možak se je obotavljal, potem je odgovoril: "Ne, gospod, nemogoče."

Du Doy je govoril: "Poglejte, zraven še ta-le kronometer za petnajststo frankov, to je štiritisoč, ki vam jih plačam takoj. Velja? Če nočete, grem pa drugam."

Dragotinarja je zmešalo, in naposled se je udal.

"Dobro, pa naj bo, gospod."

Žurnalist je dal svoj naslov in je pristavil: "Na kronometer dajte vgrebsti moje začetnice G. R. C., črke naj se prepletajo pod baronsko krono."

Madelena je osupnila in se je začela smehljati. In ko sta odhajala, ga je prijela nekam nežno za laket. Zdel se ji je zares spreten in odločen mož. Sedaj, ko ima denar, bi se mu prilegel žlahten naslov, to je čisto v redu.

Trgovec se jima je poklonil: "Zanesite se, gospod baron, v petek bo napravljeno."

Prišla sta mimo Vaudevilla. Tam so igrali novo igro.

"Ako hočeš," je dejal "pojdiva nocoj v gledališče; poizkusiva, morda dobiva ložo."

Dobila sta jo in sta jo vzela. Menil je: "Kaj, če bi večerjala v gostilni?"

"O, da, rada."

Bil je srečen, kakor cesar, in preudarjal je, kaj bi utegnila še ukreniti.

"Če bi šla po gospo de Marelle, da bi bila zvečer z nama skupaj? Njen mož, sem slišal, je tukaj. Rad bi mu segel v roko."

Šla sta tja. Georgesu, ki se je prve besede s svojo metreso malo bal, je bilo čisto prav, da je bila njegova žena zraven, ker se tako izogne vsemu nepotrebnemu razlaganju.

A Klotilda se je držala, kakor da se ničesar več ne spominja, in je še sama silila moža, naj vabilo sprejme.

Pri dineju so bili veseli in ves večer je bil krasen.

Georges in Madelena sta se vrnila pozno domov. Plin je bil že ugašnjen. Žurnalist je prižigal voščene vžigalice, da bi svetil po stopnicah.

Ko sta prišla na hodnik v prvem nadstropju, se je plamen naglo vnel in je svetlo očrtal v zrcalu njiju postavi, ki sta se risali iz teme na stopnišču.

Kakor da sta se nenadoma prikazala dva duhova, ki zdajci zopet izgineta v noč.

Du Roy je vzdignil roko, da bi dobro obsvetil njiju sliki, in dejal z zmagoslavnim nasmehom:

"Poglej, milijonarji gredo mimo."

VII.

Bilo je že tri mesece, kar je bil Marok osvojen. Francija je gospodovala v Tangerju in imela v svoji oblasti vse sredozemsko obrežje tja do Tripolitanije in prevzela je bila jamstvo za dolg nanovo priklopljene dežele.

Dva ministra sta pri tem baje zaslužila okoli dvajset milijonov in Laroche-Mathieuja so kar naravnost imenovali.

O Walterju pa je vedel ves Pariz, da je enkrat mahnil in dvakrat zadel, ter spravil v žep trideset do štirideset milijonov za nosojilo, povrhu pa še osem do deset milijonov za bakrene in železne rudnike; prav tako tudi za obširna zemljišča, ki jih je kupil pred osvojitvijo v slepo ceno ter jih prodal po francoski okupaciji kolonizacijski mdružbam.

V par dneh se je bil uvrstil med gospodarje sveta, postal eden tistih vsegamogočnih finančnikov, ki so silnejši od kraljev, pred katerimi se vpogibajo glave, jevljajo jeziki in prihaja na dan vsa nizkotnost, poniglavost in zavist, ki se skriva na dnu človeškega srca.

Sedaj ni bil več žid Walter, ravnatelj sumljive banke, založnik dvomljivega lista, ne več poslanec, ki so mu očitali umazane goljufije. Bil je gospod Walter, bogati Izraelit.

In to je hotel tudi pokazati.

Vedel je, v kakih stiskah živi princ Karlsburški, ki je imel eno najlepših palač v rue du Faubourg-Saint-Honore, z vrtom na Champs-lisees; predlagal mu je, da kupi v štirindvajsetih urah to posestvo in hišo z vsem pohištvom, a niti en stol se ne sme premekniti. Trideset milijonov mu je ponudil. Princa je vsota zapeljala in sprejel je.

Takoj drugi dan se je Walter nastanil v novi hiši.

Tedaj si je izmislil nekaj drugega, res misel osvojevalca, ki se hoče polastiti Pariza, naravnost napoleonsko idejo.

Vse mesto je hodilo tisti čas gledat veliko podobo ogrskega slikarja Karla Marcowitcha, razstavljeno pri Jacquesu Lenoblu, trgovcu z umetninami: "Kristus hodi po morskih valovih."

Umetniški kritiki so navdušeno zatrjevali, da je ta slika največičastnejši umotvor stoletja.

Walter jo je kupil za petstotisoč frankov ter jo je vzel k sebi; tako je prekinil od danes do jutri tok vse občne radovednosti in je prisilil Pariz, da je govoril o njem z zavistjo, z grajo ali odobravanjem.

Potem je dal po vseh listih razglasiti, da vabi vse v pariški družbi znane ljudi, naj si pridejo tega in tega večera k njemu ogledovat umotvor tujega mojstra, ki ne bo mogel nihče trditi, da je zaprl vsemu svetu dragoceno umetnino..

Njegova hiša bo odprta. Priti sme, kdor hoče. Samo pri vratih bo treba pokazati vabilo.

Glasilo se je tako: "Gospod in gospa Walter prosita vaše blagorodje, da ju počastite in si pridete k njima, dne tridesetega decembra od devetih do polnoči ogledovat Karla Markowitcha sliko: "Jezus hodi po morskih valovih". Slika bo razsvetljena z elektriko.

Spodaj pa je stalo s prav drobnim tiskom: "Po polnoči ples."

Tako torej ostanejo tisti, ki bodo hoteli ostati, iz teh si izbereta Walterja svoje bodoče znance.

Drugi si bodo ogledovali sliko, hišo in gospodarja z nesramno ali malomarno zvedavstjo ljudi iz druščine, potem odidejo, kakor so prišli. In očka Walter je dobro vedel, da bodo pozneje že še radi nazaj prišli, kakor so prišli k njegovim izraelskim bratom, ki so obogateli kakor on.

Najprej je treba, da pridejo k njemu vsi žlahtni revčki, katerih imena se čitajo po listih; pridejo pač, da bi videli obraz moža, ki je pridobil v šestih tednih petdeset milijonov; pridejo, da bi videli in šteli tisto, ki tudi pridejo; in še zato, pridejo, ker je bil tako spreten in zahločuten, da jih je pozval, naj pridejo občudovat krščanske slike k njemu, sinu Izraelovemu.

(Dalje prih.)

Marija Kmetova.

HELENA.

„Podpisati, prosim!"

„Kar ti podpiši" sem zaklicala iz sobe.

„Kaj bi bilo, kdo bi pisal? mi je šlo v mislih in vsa v začudenju sem pogledala Mino, ki mi je prinesla pismo v sobo.

„Kdo ti neki piše?" je dejala in obstala ob meni.

Vstala sem, prijela pismo v roke in ga obračala. „Ne vem," sem govorila, „pisava mi je neznana... Pečat — pečat je iz — iz Bukovice!"

„No, vidiš; pravkar sva se menili o tem."

Hlastno sem odtgala ovojnico, razgrnila papir in brala v drgetu: „Blagorodna gospa..."

„Pa kdo je podpisan?" je vprašala Mina.

„Saj res;" sem dejala — „a — župnik je! Župnik? Kaj pa ta?"

„No, zdaj beri!"

„Sodim, da vas bo našlo pismo in da se ne boste ustrašili prevč..."

Glas mi je zastal, črke so zaplesale pred očmi in z največjim premagovanjem sem prebrala do konca, kjer je bilo pisano, da se je Jože ponesrečil, ko se je peljal z vozom, da so vsega okrvavljenega pripeljali domov, kjer je izdihnil še v isti noči in da je vse moje, ker je umrl brez oporoke in ni nikakih sorodnikov in naj brž pridem domov.

Kakor neskončna mešanica besed mi je vsa ta vsebina udarjala v možganih, topo je bilo po meni, da sem se zgrudila na zofo tresoča se po vsem telesu.

„Helena"! sem zaslišala kakor iz dalje Mino, pobrala je pismo, ki je ležalo na tleh, ga prebrala in se zazrla vame.

Brez besed sva bili, v ušesih mi je brnelo in šumelo in vsa soba se je vrtela pred menoj. Mina je sedla v naslanjač, v mene pa je legala težka in moreča megla, ki mi je jemala vid in me dušila v grlu, da sem se prijela za vrat in ga stiskala in začutila sem, kako mi kapljajo solze na roke.

„Helena," sem zaslišala Mino, „ne jokaj se, Helena!"

„Čakaj," sem dejala komaj slišno, vstala in obstala. — Mina me je pogledala.

„Kaj bi, Helena?" In poln sočutja je bil njen glas.

„Daj mi — ali ne? Pač, daj mi..."

„Helena, kaj, Helena?"

„Plašč, da plašč — Jaz grem."

„Zdajle? Jutri pojdeš noč je in vlak..."

„Ne, ne; kje je že? Daj, prosim..."

„Ne pustim te, nikamor te ne pustim! Greh bi bil to od mene — zdaj, ko si taka!"

"Ne boj se; vrnem se."

Mehanično sem vzela plašč, se ogrnila in odšla, čeprav je Mina govorila vame in hotela z menoj. A gotovo je bil tak moj obraz, da je kar odstopila in odšla sem.

Temna, razburkana noč me je sprejela na cesti. Z vsemi bodičastimi silami se je zaganjala burja vame in komaj sem sopla. Porivala me je naprej, me odrivala na stran, mi mešala korake, da sem se zaletavala kakor v ovotici. Ob križpotju sem morala postati, s silo se je zagnala burja vame in da se nisem s hrbtom naslonila ob hišo, padla bi bila. Skoro nikogar ni bilo na cesti, luči so se stresele, stekla udarjala krog svetiljk in svetlobni pramenni so se frfotaje mešali po tleh. Drobne deževne niti so švigale vame in me bičale po obrazu. Korakoma sem šla dalje in dalje in dobro mi je dela vsa ta vihra. Skoro na smeh mi je šlo, ko je zatulilo med strehami in zajokalo kakor od tisočerih grozot razbičano srce. Všeč mi je bilo vse to, zakaj v meni so bile vse te grozote iste barve in istih moči. Šla sem dalje kar naravnost po cesti in nisem vedela, kam me privede pot. Hujši so bili burjini sunki, hujše so bile besnosti in začutila sem, da moram biti blizu morja. Videla sem luči vrh jarbol, ki so se zibala semtertja, se sklanjala in drhtela med nebom in zemljo. Kakor utrujeni starci so se pregibala jarbola, da je bilo groza pogledati jih. A v meni je bilo, da bi zavpila na ves glas: „Več, več besnosti, več, več divjosti! Še več!"

Od vseh strani je puhnil mraz vame in šibile so se mi noge. Le z največjo težavo sem lezla dalje in še danes se čudim, da nisem padla takrat. Na pomolu sem bila in morje je pljuskalo na bregove in škropilo na vse strani in je šumelo in hropelo. Vse zračne in vodne sile so se oklepale v objemu in divjale v najsilnejših besnostih.

Kakor pribita sem obstala ob koncu pomola. Nepregledna tema je zazijala pred menoj, neka tema, ki je strmela vame, kakor bi imela tisočero žgočih oči. Spreletelo me je in šele zdaj sem se zavedla, kaj me je bilo doletelo.

„Ni mogoče," sem mislila glasno, „ni mogoče. Saj to ni mogoče, ne sme biti! Slišiš, morje, saj ni res! Reci, zavpij, da ni res! Zakličite vsi na ves glas, da ni res! Joj meni, joj meni!" sem zastokala in se sklonila na kameniti steber. V neskončni, razbičani bol sem zajokala, da sem drgetala po vsem životu. Deževne kaplje so se mešale z mojimi solzami, vse premrle roke so ti nebu, stiskala sem prste, da bi si jih bila skoro zlomila. Pritiskala sem roke na prsa, grabila za plašč in ga zvijala. Zobje so mi šklepetali, srce je bilo hitreje in hitreje, a potem sem se nenadoma zazrla v morje.

„Ah," mi je prišla misel, „čemu vsa ta žalost? Prestopim in — konec bo. Prestopim, pa bom pri tebi! Jože, Jože! Že sem bila čisto ob morju, že je pljuskala voda vame, tedaj me je nekdo trdo prijel za rame:

„Gospodična, e, gospodična — kaj vam je?"

Sunkoma sem se okrenila, stražnik je bil ob meni in sem brez besede šla mimo njega, a čutila sem njegov pogled še dolgo na hrbtu, da me je kar bolelo. Šla sem proti mestu, luči so butnile vame in zavila sem v stransko ulico. "Vseeno je, kam in kako; a nocoj moram oditi," sem mislila in šla dalje. A nehote sem se zdrznila. Pogledala sem na levo in sem zagledala trepetajočo lučko skozi okno. Pri cerkvi sem bila in noge so me kar same nesle vanjo. Vstopila sem in še vsa drhteča sem obstala ob stebru tik vrat. Zagledala sem nekaj senc, ki so se priklanjale in odhajale in orgle so zadonele s poslednjim glasom, ki mi bo ostal vse živ dni v spominu. To je bil glas kakor beseda iz neba in Bog je bil v njem. Nehote sem pripognila kolena in se zgrudila na klečalnik. Skrila sem obraz v dlaneh in ramena so se mi stresala v joku. Kar sama od sebe se mi je odprla duša in po tolikih letih sem zavzdihnila v obupu:

„Oče naš! O, oče naš, kateri si v nebesih! Oče naš, moj Oče, o Bog, o Bog, ti mi pomagaj!" In potem kakor v mešanici: „Ne vpelji nas v kušnjavo — prosi za nas grešnike, prosi, i prosi, prosi za nas..."

Laže in laže mi je postajalo, ustnice so mi drhtele in solze so se ustavile. Še sem klečala in slonela na rokah in čutila sem nekoga, ki me gleda in me posluša. Dvignila sem počasi glavo in sem se zagledala v rdečo, trepetajočo lučko nad altarjem. Tako dobrohotno je zrla vame, da sem jo gledala iz vse globine svoje duše in ji potožila brez besede svojo bol. Dvignila sem se in vzdrhtelo je v meni:

„Oče naš..., dalje nisem mogla in sem odšla iz cerkve.

* * *

Kakor v blodnjah sem hitela proti domu in vsaka misel na smrt mi je bila pošla. Na oknu sem zagledala Minino postavo in ko sem vstopila, me je prijela za obe roke in dejala s tresočim se glasom:

„O, Helena, da si le prišla! Kako sem se bala!"

Nemo sem jo pogledala, pustila, da mi je odvzela plašč in me kakor otroka odvedla za roko na zofo in me posadila nanjo kakor otroka. Sklonila sem se in prišle so solze, potoki solza in ne vem, kako dolgo sem ždela tako in se jokala na ves glas. Nisem slišala Mininih besed nisem jih razumela, a ko sem prišla že malo k sebi, sem dejala:

„O, Mina Bog je, on je!"

Še zdaj vidim vse silno začudenje, ki je bilo v Mininih očeh. Potem sem jo prosila, da me je pustila samo.

Vso noč sem bila pokoncu. Sedela sem pri mizi, hodila po sobi, se ustavljala pri oknu in spet sem hodila gor in dol, gor in dol. Še vedno nisem in nisem mogla razumeti, da bi Jožeta ne bilo nič več in ni mi moglo priti do jasnost, da ga ne bom videla nikdar več.

„Nikdar več, — kaj je to, kako je? Nikdar več! Kaj pomenjajo te besede? Jaz jih ne razumem, jih ne morem razumeti! Nikdar več..."

Sklonila sem se nad mizo in vse moje življenje je šlo mimo mene slika za sliko. Ponekod sem se pomudila dalje časa, ponekod sem zardela in sem z vso silo potisnila spomin daleč v ozadje, da se je zakotalil v dalji. Vse silno trpljenje sem pretrpela še enkrat, vso svojo notranjost sem pregledala. Časih bi bila zavpila od groze, časih spet bi bila najrajša obržala spomin v dlani in ga nisem hotela izpustiti. A ko sem bila prišla do onega razmerja Jožetovega z Rezo sem morala nehote pritrditi in si dejati, da je bilo vse prav tako, da sem bila jaz sama kriva. In to je bilo najhujše, ko sem morala priznati sama sebi in reči, da je bila vse to moja krivda.

„O Bog, o Bog, kako mi boš odpustil vse to?" sem vzkliknila in spet so prišle solze. In videla sem Jožeta v smrti in obtoževala sem se, da sem jaz kriva njegovega konca. Zbledlo se mi je v glavi, šivankasto so se zapičile najhujše obtožbe vame, da se mi je hotela glava razpučiti na drobne kosce.

* * *

Prišlo je jutro in skozi okno sem pogledala in sem videla morje: temno modro, zelenkasto je bilo; nebo svetlo in rožasto in hiše in ceste so bile vse pozlačene in kakor umite in počesane in povsod je bil mir, čisti, zlati mir. — Ogrnila sem se, tiho odprla vrata in sem odšla v cerkev in prosila odpuščanja.

Saj sama ne vem, kako je bilo prišlo vse to vame, ali to vem, da sem soznala, da je Bog, da je neskončno pravičen in da je dober, kakor more biti dober le Bog.

* * *

Vse je bilo tiho v meni, ko sem odhajala iz Trsta. Nikake kljubovalnosti ni bilo več, a v obraz so se mi začrtale gube, globoke, trpke brazde, v katerih je bila vsa dolga povest mojega življenja...

Utrujena sem bila in vendar mirna.

Ko sem se peljala ob morju, sem se zazrla vanj in se spomnila vseh poti in blodenj in sem ga pozdravljala z bolestnim smehljajem. Še enkrat sem pogledala na Trst, pekoče me je zaskrbelo v srcu, a potegnila sem z roko preko čela, se naslonila nazaj in zrla skozi okno nekam v daljo, v neznano, skrivnostno daljo.

Kos življenja se je utrgal v meni; za dolgim stavkom sem postavila piko; zaprla sem vrata v notranjosti in oprijela sem se onega, ki je Bog.

* * *

10.

Po nebu so se pretekale tenke, bele mrene in solnce je mežikaje pogledavalo izpod njih. Zasvetila se je pot, zablestela se je ozimina. In spet je legla bela svetloba čez in ozračju je bila mehkoba. Debla so se belila nad rdečo, ilovnato prstjo. Po rebrih so legale sence in se spet odmikale, kakor bi jih nalahno božala mehka roka. Vse tiho je bilo ob Temenici; vrbe so bile gole in žalostne. Vse življenje je bilo izginilo iz njih, le v deblih je še živela duša, globoka in zamišljena sama vase.

(Dalje prih.)

Papeštvo nekdaj in sedaj.

Odkar je cesar Konstantin Veliki proklamiral krščanstvo za državno vero rimsko-bizantinskega imperija, je bilo postavljanje rimskih škofov, ki so kot nasledniki apostola Petra že od prvih časov zavzemali odlično mesto v cerkveni hierarhiji, verska politična stvar. Rimski in pozneje nemški cesarji so izvrševali potrditev papeža pred njegovo konsekracijo kot svojo vladarsko pravico in začetkom 12. stoletja je nemški cesar Henrik III. odstavljal in imenoval papeže po svoji mili volji.

To je bil vrhunec svetovne moči nad papeštvom, ki je sredi istega stoletja pričelo z ljutim odporom. Nikolaj II. je leta 1059 izključil lajiški element od papeške volitve in že pod Gregorjem VII. je papeštvo kot nametništvo božje nadvladalo cesarsko moč ter nastopilo tudi pot posvetnega primata.

Dolga stoletja je bil rimski papež vseh cesarjev in kralj vseh kraljev, ki so svoj vpliv na vatikansko politiko skozi stoletja mogli uveljavljati le s spretno taktiko in intrigo. V novem veku pričenja propadanje papeževe posvetne moči, katere zadnji ostanki so se porušili z izgubo papeške države pred 50 leti. Toda dejanske posvetne moči papeštvo ni izgubilo, rimski klerikalizem se uveljavlja v katoliških državah potom posebnih organizacij in strank ter vsled svojih intimnih zvez s katoliškimi dinastijami.

Ne brez hudih bojev in najostrejšega odpora prizadetih držav, ki posegajo v obrambi po drastičnih sredstvih Kulturkampfa in popolne ločitve cerkve od države. Končno pade zadnji veliki steber — Avstrija. Nastaja nova epoha v papeški politiki. Vatikan se zopet približa Franciji, razpravlja mirno s Čehi o ločitvi države od cerkve, prične iskati sporazuma z "roparjem" Italijo. To vse je delo pokojnega Benedikta XV.

Papeštvo stoji danes na razpotju. Politična dedščina pokojnega papeža nalaga nasledniku silno težavno in opasno nalogo. Navidezno gladka pot vodi lahko v popolno odvisnost Svete Stolice od modernega Rima, gotovo pa pomeni likvidacijo tisočletne skrbno vzdrževane fikcije, da papeževo kraljestvo ni le od onega sveta. To je jedno nasprotstvo med obema strujama v kardinalskem kolegiju, ki voli novega poglavarja katoliške cerkve.

Do leta 1908 so Španija, Avstrija, Francija in Portugalska izvrševale pravo ekskluzije ter izključevale od izvolitve nepovoljne kandidate, zadnjič l. 1903, ko je Avstrija izključila kardinala Rampollo. Na njihovo mesto je stopila sedaj Italija, ki se sicer ne zateka k izključitvi, tem bolj pa k politični agitaciji in pritisku na papeževe volilce. Nova doba ji to dovoljuje; v kardinalskem kolegiju je, kakor vedno, večina Italijanov, katerih razpoloženje je danes povsem drugačno nego je bilo pred leti. Sveti duh, ki ima po božjem zatrdilu posebno vlogo pri izvolitvi papeža, že 400 let ne najde med drugimi narodi nobenega vrednega kandidata za nasledstvo svetega Petra in ni dvoma, da tudi v bodoče inspiracija svetega kolegija ne bo iskala novih poti.

Posebna vloga v politiki Vatikana je bila vedno odmerjena Slovanom. Tudi papeška volitev je zanimiva ilustracija k temu vprašanju. V kardinalskem kolegiju imajo po svoji ogromni večini protestantski Nizozemci svojega Rossuna, Jugoslovani, Čehi, Ukrajinci v svetem kolegiju nismo zastopani in le Poljaki imajo dva kardinala.

Italofilsko strujo v svetem kolegiju vodita bivši pomočnik pokojnega papeža kardinal Gasparri in kardinal Maffi. Pripadajo ji med drugimi kardinali Lega, Tacci in Ratti, sedanji papež. Na čelu "klerikalne struje" stoji španski Merry del Val. — Italofilska stranka, ki je v večini, je tudi zdaj izvolila papežem Italijana, o katerem je prepričana, da je pogodu italijanski vladi, kateri se hoče Vatikan čim tesneje približati.

ZAKAJ?

ZATO: Ker hočete dnevnik, ki se bori za vaše interese in ker je istega nemogoče izdajati brez oglasov —

ZATO: ker pomeni vsak oglas v vašem listu več dohodkov za vaš list —

ZATO: ker ako kupujete od trgovcev, ki oglašajo v Enakopravnosti, ni potreba od vas nikake žrtve a istočasno pomagate vašemu listu finančno —

ZATO: ker ako omenite trgovcu, da kupujete pri njem zato, ker oglaša v Enakopravnosti, bo dal čim več oglasov —

ZATO: Vpoštevajte najprvo one trgovce ki oglašajo v dnevniku

"ENAKOPRAVNOST"

In naročajte se nanj.

Vedno najnovejše vesti, povesti itd.

Ameriško-Jugoslovanska Tiskovna Družba

Princeton 551 6418 ST. CLAIR AVE.

DVAJSETLETNA SKUSNJA

Na stotine ljudi je sedaj na poti k zdravju in zadovoljstvu, ki so bili včasih neprestano bolni, slabotni in obupani. Na stotine se jih zdaj zahvaljuje Dr. Kenealyu za povrnitev zdravja. Ne glede kako dolgo ste že bolni in kaj je vaša bolezen, pojdite k Dr. Kenealyu. Nudil vam bo ravno isto vestno, in pazno pozornost ter znanstveno zdravljenje, katero je nudil že tolikim bolnikom v prošlosti. Denarne zadeve, naj vas ne ovirajo pri tem, da dobite postrežbo specijalista. On računa tako zmerno, da zmore njegovo postrežbo vsak kdorkoli boluje za kakšno boleznijo. Že leta in leta na istem kraju.

Uradne ure: od 9. dop. do 8. zveč. Ob nedeljah od 10. do 2. pop.

Dr. KENEALY - 2. nadstropje

647 Euclid Ave. Cleveland, Ohio., Republic Building.

Vhod 4. vrata zapadno od Star gledališča.

Ravnokar je izšla knjiga

Razkrinkani Habsburžani

katero je izdala Ameriško-Jugoslovanska Tiskovna Družba.

Knjigo je spisala grofica Larich, bivša dvorna dama na Dunaju.

V knjigi opisuje vse podrobnosti vladajoče habsburske klike, kakor tudi smrt cesarjeviča Rudolfa.

Knjiga je jako interesantna in priporočamo rojakom, da si jo takoj naročijo.

Cena knjige je samo 60c

ZA ZABAVO IN POUK

— čitajte —

"V močvirju velemesta"

Roman iz življenja priseljenke v Ameriki

CENA 50¢.

Naročite pri

Ameriško-Jugoslovanska Tiskovna Družba

6418 ST. CLAIR AVE.

Posebnosti za petek

Moške črne satenaste delavne srajce **95c**

Moške "Big yank" težke modre srajce .. **95c**

Moške $2.00 hlače **$1.15**

Moške $3.50 hlače iz kozljevine **$2.25**

Moške $3.00 dobre cordoroy hlače **$1.95**

Ženske in dekličje Middy bluze iz Kiddie cloth v rudeči in rujavi barvi **98c**

Veliki ženski predpasnika iz ginghama .. **98c**

REIMER'S
DEPARTMENT STORE

3421 St. Clair Avenue.

Vsak petek je dan posebno nizkih cen.

Vsak torek pa dajemo še enkrat toliko znamk kot druge dni.

Clevelandske novice.

— **Miss Mildred Harris,** dvajsetletna filmska igralka, pravi, da so poroke v prezgodnji mladosti velika zmota. Ona sama se je poročila z znanim komedijantom Charlie Chaplinom, ko je bila šele 17 let stara, toda ta njujin zakon se je ponesrečil, kajti kot pravi sama on ni znal pravilno postopati z sedemnajstletnim otrokom, ona pa njega ni razumela ker je bil dokaj starejši od nje. Pravi, da če bi se danes z nim poročila, bi se mnogo bolje razumela, zato ker je starejša. Miss Harris se mudi ravno ta teden v Clevelandu in nastopa v Keithovem gledališču. Njen nasvet dekletom je, naj se nobena ne poroči pred dvajsetim letom, onim pa, ki hrepenijo da bi postale igralke, naj opustijo to misel. Pravi, da pomeni to za veliko večino teh deklet stradanje in nič drugega, kajti le malo, izmed onih ki nastopijo pot gledališke umetnosti, doseže uspeh, medtem ko jih velika večina podleže in si uniči življenje.

— **Dve smrti.** Zgodaj včeraj zjutraj sta bila najdena v čevljarski popravljalnici John Snitkowskya, na 6917 Union Ave., on in njegov tovariš Michael Pietczak zadušena od plina. Pietczak je še dihal, ko so ju našli, toda vse prizadevanje, da se ga oživi, je bilo zaman. Moških ni videl nihče že od nedelje zjutraj. Snitkowsky je bil dogovorjen z nekim svojim prijateljem na E. 57 St., da ga obišče na njegovem domu v nedeljo popoldne. Toda ni ga bilo, radi česar pa se ni nihče dosti zmenil. Ko pa so minevali dnevi in Snitkowskya le ni bilo na izpregled, se je podal ta prijatelj sam k njemu. Toda ko pride do čevljarnice, najde vrata zaprta, skozi okno pa vidi pla polajoč plamen v plinovni peči. Šel je k gospodarju hiše, dobil od njega ključ ter odprl vrata, toda v obraz mu udari hud duh plina. Hitro je skočil notri in našel v mali sobici poleg čevljarne Snitkowskya in Pietczaka. Ponesel ju je na zrak in poklical policijo, ki je odpeljala oba v bolnišnico. Snitkowsky je bil že mrtev, Pietczky pa je še dihal, a je kmalu izdihnil. Ali sta izvršila moška samomor ali se je pripetila nesreča po naključju, ni znano. Znano je le, da je živel Pietczak že šest mesecev ločen od svoje žene in treh otrok. Štiri tedne nazaj je prišla žena iz Detroita od svojih starišev sem ter se skušala z možem spoprijazniti, toda njeno prizadevanje je bilo brezuspešno, nakar se je vrnila nazaj v Detroit.

— **Odbor pečlarskega kluba** je vabljen, da se vdeleži izvanredne seje v soboto, 4. t. m. ob 7. uri zvečer v S. N. Domu. Tudi drugi člani so dobrodošli. Seja je važna, ker se ima sklepati o veselici, ki se ima v kratkem vršiti. — B. P.

— **Ponesrečen rop.** Včeraj že bolj kasno popoldne je vstopil v Jos. A. Welfovo zlatarno, ki se nahaja v Colonial arkadi, neki gosposko oblečen gospod. Rekel je, da želi videti biserne prstane, nakar mu jih je prinesla prodajalka več na ogled. Kar naenkrat pa jo ta elegantni gospod ubriše proti izhodu s tremi prstani v roki ter prične bežati po Euclid ulici. Zlatar pa ni zgubljal niti trenotka, temveč je zgrabil revolver ter se podal za njim. Na pomoč sta mu prišla še dva policaja in vsi trije skupaj so roparja ujeli. Zlatar pravi, da so prstani vredni okrog $3000.

— **Mestni direktor** Maline naznanja, da se bo kar najhitreje mogoče pričelo delati na polaganju vodnih cevi po mestu, da se uposli kolikor mogoče brezposelnih delavcev. Delo te vrste bo stalo letos $800,000.

— **Dva nemaskirana** in neobrožena bandita sta oropala včeraj popoldne Sherryevo restavracijo na 2153 Prospect Ave. za $60. Roparja, ki sta bila še mlada, sta prišla v restavracijo naglih korakov. Eden je zadal kašrki močen udarec v obraz, da se je takoj zgrudila in tla, drugi pa je pobral denar nakar sta odšla. Kašrka je bila za časa ropa sama v prostorih.

— **Opojne pijače** se dobi dandanes že povsod toliko, da je nastala med kontrobantarji že pravcata konkurenca. Vsled tega pa se tudi cene nižajo. Policija je aretirala včeraj Urbana Dipuccio v njegovem kegljišču, kjer je imel poln vrč vina, katerega je prodajal po pet centov kozarec. Sodnik Sawicki je obsodil Dipuccijota na $100 globe in sodne stroške.

— **Občina Euclid Village** bo dobila novo šolsko poslopje, ki bo stalo $275.000. Volilci so privolili v izdajo tozadevnih bondov pri posebnih volitvah, ki so se vršile par dni nazaj.

— **Včeraj je vložil** R. D. Snively iz Cantona, O., tožbo proti bankrotni Ohio Export & Trade Co. za povračilo $5000, katero svoto je izplačal za delnice družbe, ko mu je neki član firme zatrjeval, da družba lastuje več rudnikov na Grškem, medtem ko se je sedaj dognalo, da družba nima nikakih rudnikov. A. Haas, član omenjene firme, je obtožen poneverbe in tatvine. Izročil se je oblastim v sredo, ter je bil spuščen na prosto pod $2000 varščine.

— **Policija** je včeraj iskala tri neznane moške, ki so hoteli vzeti kompanijske knjige Adria Film Co., ki so se nahajale pri blagajniku Antonu Mervarju. Knjige se zdaj nahajajo v rokah okrajnega prosekutorja. Mervar pravi, da so omenjeni moški odšli šele, ko jim je zagrozil, da pokliče policijo.

— **Jeklarske tovarne** so pričele zadnji čas živahneje obratovati. Kot se poroča, se je obrat ponekod zvišal za 50 procentov ali celo več. Glavna naročila jeklarn prihajajo od železniških družb.

Iz stare domovine.

Izvrševanje službe graničarjev ob italijanski meji. Logar graščine Snežnik, Franc Strle, ki službuje sedaj v Leskovi dolini enkraj demarkacijske črte, ima ... službenih opravil na obeh straneh za prekoračenje meje po redno legitimacijo, veljavno za eno leto. Po službenem opravilu je prišel v Snežnik. Kupil si je ob tej priliki v Starem trgu par kil mesa, ker ima iz Leskove doline okrog 6 ur hoda do prvega mesarja. Ob meji v Lokvi nad Obrhom ga ustavi graničar oddelka v Babni polici, nastavi mu puško na prsa ter zahteva od njega 100 dinarjev, ako hoče prekoračiti mejo. Nahrbtnik je moral položiti na tla. Logar se je končno moral vdati, če je hotel biti v nedeljo pri svoji družini, in položil je poleg nahrbtnika na tla bankovec za sto dinarjev. Isto se je dogodilo Jakobu Bavcu, katerega so tudi kljub legitimaciji šele potem, ko jim je dal 100 dinarjev, pustili čez mejo. Zadeva naj bi se preiskala in krivce kaznovalo. Ako se bo meja na ta način stražila, je bolje, da ni ob meji sploh nikogar.

Smrt plemenitega moža. V Ljubljani je umrl v visoki starosti 82 let poštni blagajnik v pokoju Rajko Arce, stric gospe Franje dr. Tavčarjeve, ki je zapustil vse svoje premoženje dramatičnemu društvu v Ljubljani, od katerega naj se glasom oporoke polovica porabi za dosmrtne penzije igralcev, druga polovica pa za vzgojo igralcev. Glavno vrednost zapuščine predstavljajo zemljišča, ki se cenijo nad 1 miljon kron. Rajko Arce je bil ena najmarkantnejših ljubljanskih osebnosti, ki se je odlikoval zlasti po svoji slovanski zavednosti in svojo svobodomiselnost. Bil je velik ljubitelj zlasti ruskega naroda in je dolgo let stalno obiskoval po več mesecev na leto ruska mesta. Tik pred svojo smrtjo je še izrazil svojo najdoločnejšo željo, da se njegovo truplo po smrti vpepeli v praškem krematoriju in da se njegov pogreb izvrši brez duhovščine. Pokojnik je bil plemenitega in kremenitega značaja. Umrl je kakor samotarec. Opozorjen, da bi si kot slab starček moral privoščiti boljšo hrano in vsaj zakurjeno stanovanje, je apodiktično zatrjeval, da on na svetu nima ničesar več iskati in da naj njegovo premoženje raje ostane za narodne in kulturne namene. Pogreb se je vršil iz Hilšarjeve ulice. Sprevod se je ustavil pred dramskim gledališčem, kjer so zadoneli turobni zvoki fanfar, pevski zbor gledališča pa je zapel večno lepo žalostinko "Vigred". Sprevoda se je vdeležilo vse gledališko osobje in številni stanovski tovariši in prijatelji pokojnika, med drugimi pokrajinski namestnik Ivan Hribar in vodja poverjeništva za socialno skrb Adolf Ribnikar. Truplo plemenitega moža so položili v Tavčarjevo rodbinsko grobnico pri Sv. Krištofu. Udruženje gledaliških igralcev je poklonilo svojemu velikemu dobrotniku krasen venec s trobojnico.

Nepotrebno mučenje ljudstva z vojaščino. Sodrug Divac je v zbornici interpeliral vojnega ministra radi popolnoma nepotrebnega mučenja že itak preveč utrujenega ljudstva s strani vojaške aristokracije. Godijo se slučaji, da morajo ubogi ljudje po cele dneve hoda daleč, da se izkažejo svojim polkovnim poveljstvom, morda s tako malenkostjo, da so bili prejšnje leto na dvomesečni orožni vaji. Takih slučajev je ogromno, zlasti v Srbiji in sodruga Divca so obupani ljudje, ki na ta način brez vsake potrebe zapravljajo čas in denar in zdravje, prosili, da intervenira v zbornici radi takega škandaloznega postopanja s strani militarističnih oblasti. Tako izkazovanje bi se dalo brez vsake škode urediti s pomočjo občinskih uprav ali pismeno. Zato zahteva s. Divac od ministra nujene odgovor in red. Ampak v zadnjem času je komodnim vladnim gospodom prešlo že nekako v kri, da odgovorov na interpelacije ne dado in da puste stvari, naj gredo dalje svojo pot, dokler ne bo enkrat kaj grdega izbruhnilo. Ljudstvo ni svinjski meh, to bi morala gospoda višje gori v svojo korist enkrat uvideti!

Na naslov prizadetim šolskim krogom. Pred dnevi se je ustrelila v srce učenka IV. razreda na učiteljišču, vsled česar je zavladalo veliko razburjenje med učiteljiščnicami in učiteljišniki. Zgodilo se je, da je izpraševal profesor slovensko slovnico in med drugimi učenkami poklical tudi pokojnico, ki se je izprašana pričela jokati, naslednji dan zjutraj pa se je ustrelila. Po Ljubljani krožijo sedaj gorostasne vesti, v katere pa ne verjamemo. Pač pa verjamemo, da je kriv tega samomora in vseh podobnih dogodkov šolski sistem, ki ubija, namesto da bi resnično vzgajal. V kolikor pa ni kriv šolski sistem, so krivi gospodje profesorji, ki smatrajo, da je njihov poklic ostro nastopati in deliti dvojke. Najhujše je, da se s tem gospodom vedno cede usta o vzgoji in še niso sprevideli, da grešo proti njej in še niso sprevideli, da grešo proti njej sami v najvišji meri. Znani so nam slučaji, da nima učitelj nobenega duševnega stika z mladino, čeprav je vsak pravi učitelj svojim učencem oče v popolnem pomenu besede. Če se že zgodi, da dobi šolski zavod takega učitelja, ga takoj disciplinarno njegovi predstojniki, ki žive še v predpotopnih časih, da prične učiti po njegovi račji metodi. Naj nam ne očitajo gospodje, da se motimo, zakaj mi dobro poznamo prizadete gospode. Zato pa tudi odločno zahtevamo, da prično merodajni faktorji s temeljito remedуro, zakaj riba smrdi pri glavi!

Ljubeznjiv sin. V nekem mariborskem hotelu je policija aretirala Ivana M. iz Zagreba, ki je ukradel svojemu očetu 25,000 kron. Hotel je zbežati v Avstrijo a je bil v zadnjem trenutku aretiran in izročen zagrebški policiji. Pri njem so našli še 18,000 kron v gotovini.

Lovski plen. Te dni je ustrelil v Padežu na Dolenjskem velikega divjega prašiča trgovec I. Bahovec. Marjasec je bil 180 kg težak, 115 cm visok in 2 m dolg. To je v teku enega let peti ustreljeni prašič. Za ta čas in v naših krajih je to zelo zanimiv lovski plen.

NAŠI ZASTOPNIKI.

Potovalni zastopnik John Jaklich.

Krajevni zastopniki za državo Ohio.

Za Cleveland:

John Renko, Jernej Alesh, L. Mayer, Anton Jankovich. — **Za Collinwood:** Ludvik Medvešek, Karl Kotnik, J. F. Bohinc. — Za West Side: Andy Kljun. — Za Newburg: Josip Blatnik. — Za Nothingham, Euclid, Nobel: Vincent Koller.

Hrvatski zastopnik za Cleveland in okolico: Ludvik Delišimonovič.

Gaspar Logar, Niles, O.
Jos. Sankar, West Park, O.
Laurich Silvester, Barberton, O.
Frank Česnik, Warrensville, O.
Mirko Mihely, Brewster, O.
Tony Ogrin, Conneaut, O.
Louis Koželj, Lansing, O.
Joe Hribernik, Glencoe, O.
Košir Frank, Akron, O.
Vincent Jereb, Kenmore, O.
Math Leskovec, 35 Smithsonian St., Girard, O.
Max Kragelj, 1819 E. 33rd St., Lorain, O.

Za Pennsylvanijo:

Louis Hribar, Bessemer, Pa.
Andrew Vidrich, Johnstown, Pa.
Rudolf Gorjup, Moon Run, Pa.
Anton Sinčič, Farrell, Pa.
Georg Plesničar, Onnalinda, Pa.
Frank Hayny, Whitney, Pa.
Louis Tolar, Imperial, Pa.
Anton Jerich, Lloydell, Pa.
John Branstetter, Yukon, Pa.
Paul Weis, Casselman, Pa.
John Turk, Claridge, Pa.
Frank Baznik, St. Mary, Pa.
Anton Kovačič, Irvin, Pa.
Martin Koroshetz, Raphton, Pa.
Vincent Jerševar, North Bessemer, Pa.
Mike Jerina, West Newton, Pa.
Bavdek Frank, Dunlo, Pa.
Mišmaš Joe, Whitney, Pa.
Zupančič Tony, Martin, Pa.
Kovačič Anton, Export, Pa.
Thomas Oblak, Manor, Pa.
Jos. Cvelbar, Sharon, Pa.
Louis Lindich, P. O. Box 554, Greensburg, Pa.
Jakob Mihevec, Box 28, Vandling, Pa.
Math Kos, Box 227, Cuddy, Pa.

Druge države:

Krall Joseph, Pueblo, Colo.
John Virant, Salida, Colo.
John Gudnich, Box 334, Ely, Minn.
Otto Majerle, Eveleth, Minn.
Louis Vesel, Gilbert, Minn.
Anton Zornik, Herminie, Pa.
John Paulin, E. Worcester, N. Y.
Herman Perehlin, Little Falls, N. Y.
L. Skube, 28 Broadway St., Govanda, N. Y.
Math Lipovšek, Blanford, Ind.
Joseph Lustek, Pursglove, W.Va.
Thomas Reven, Volby Grove, W. Va.
Frank Novak, Dodson, Md.
Jakob Predikaka, Stanton, Ill.
Frank Francelli, Brooks, W. Va.
Martin Jurkas, Aurora, Ill.
Frank Strmšek, Detroit, Mich.
Stanley Pahor, Milwaukee, Wis.
Frank Polanc, Box 108, Pierce, W. Va.
Tomaž Čadež, Rock Springs, Wyoming.

Vsi gornji zastopniki so upravičeni nabirati nove naročnike in pobirati zaostalo naročnino za dnevnik "Enakopravnost". Rojakom po naselbinah jih toplo priporočamo in želimo, ko vas obiščejo, da se boste gotovo naročili ali pa plačali zaostalo naročnino. Naselbine kjer še nimamo zastopnikov in bi kdo želel prevzeti zastopstvo za naš list, naj piše na spodnji naslov in mi mu bomo poslali potrebne listine ter druge podatke.

Uprava "Enakopravnosti"
6418 St. Clair Ave.,
Cleveland, O.

DAJTE VAŠE OTROKE UČITI SE VIOLINO!

S. Wolkov, dobro poznani učitelj, vam jih bo izučil. Vprašajte na 6428 St. Clair Ave. v zlatarni. Tel. Princeton 2705-W. (x)

MALI OGLASI

MALA FARMA NAPRODAJ. Hiša, 4 sobe, krava, 30 kokoši, 2 prašiča, in 1 aker in pol dobre zemlje se proda poceni. Več se poizve pri lastniku Mike Lukichu, South Miles Ave. & Louis Rd., Bedford, Ohio, osebno ali pismeno. (52)

STANOVANJE
4 sobe, elektrika, kopališče, in vse udobnosti se odda takoj. Več se poizve na 1105 Norwood Rd. (52)

OPREMLJENA SOBA
se odda za enega ali dva pečlarja; plin, elektrika in vsa priprava. Poizve se v upravništvu tega lista.

SPREJME SE
več poštenih fantov na hrano. Poizve se na 6702 St. Clair Ave. (52)

STANOVANJE 5 SOB, SPODAJ
se odda v najem. Vprašajte na 7508 St. Clair Ave. (52)

Frank Zakrajšek
Najmodernejši pogrebni zavod v Clevelandu
POGREBNIK IN EMBALMER
1105 Norwood Rd.
Tel. Princeton 1735—W.
TEL. Rosedale: 4983
Avtomobili za krste, poroke in pogrebe in druge prilike.

Tel. Central 2373-W.
Randolph 2529-J.
Gramofonske Plošče

zahtevajte novi cenik Slovenske PLOŠČE preje $1.00 sedaj 75c
VELIKA ZALOGA UR IN ZLATNINE.
Wm. Sitter
5805 St. Clair Avenue
Cleveland, O.

POŠLJANJE DENARJA
po pošti ali brzojavno
hitro, poceni, zanesljivo.
Na uložke plačamo
po 4% obresti.
Prodajamo parobrodne listke.
Javni notarski oddelek.
AMERICAN UNION BANK
Ivan Nemeth, predsednik
GLAVNI URAD:
10 E. 22nd Street.
PODRUŽNICA:
1597 2nd Avenue.
New York City

CUNARD-ANCHOR

Najhitrejše moderne ladje na svetu. S potniki se postopa nadvse uljudno. V vašem mestu ali blizu, se nahaja naš lokalen zastopnik.

V Jugoslavijo, Bolgarijo, na Romunsko in Madžarsko
preko Dubrovnik ali Trst.
ITALIA ..... 24. marca
Listki $90.00. — Davek $5.00.
Vožnja po železnici v Ljubljano $1.65
Preko Cherbourg
SAXONIA ..... 7. marca
AQUITANIA ..... 21. marca
Nove ladje plovejo direktno v Hamburg.

GOTOVINA ZA LIBE BONDE, vojnovarčevalne ... ke, bisere, ure, staro zlato, ... bro, platinum, zlatnino, ... ne poštne znamke, živo ... magnetne igle, in za vsako ... ki ima kako vrednost. Pri... ali pošljite na Simon, ... Broker. Lastnik Ohio Smel... and Refining Co. soba št. ... Lenox Bldg. vogal 9th ... Euclid Ave. Odprto vsak dan ... 6. ure zvečer.

SLOVENSKA POPRAVLJALNICA AVTOMOBILOV
Mi varimo in ravnamo ... vrst železne in kovinaste ... mete. Zaloga olja, gasolina, ... mijevih obročev in drugih ... trebščin. Ako rabite pomoč, ... kličite nas po telefonu. ... CETON 1372.
Odprto tudi ob nedeljah.
ELYRIA AUTO REPAIR & WELDING
6512 St. Clair Ave.

POZOR!
PLUMBARSKO DELO
Rojaki Slovenci, Hrvati in Slovani kadar potrebujete plumbarja v vaši niši, pridite za vsako delo, katero vam garan... da bo izvršeno dobro.
Postavljam stranišča, ... kotle za gorko vodo, vodne ... (sewer work) itd.
Zmerne cene
Nick Davidovich
7013 St. Clair Ave.
Tel. Princ't. 1852-W. Randolph

VSE DELO
v zvezi s plumbarstvom, ... napravimo dobro in ... Postavljamo furneze, banje, ... nišča, itd. Kadar mislite, ... lati, pridite k nam po ... in prepričani smo, da ... naša cena po volji.
Chas. W. Hohl
Plumbing & Heating
381 E. 156 Str., Cleveland.
Eddy 8236-R.

Old Dutch Slad
NAJBOLJŠI NA SVETU
5914 St. Clair Ave.
Na debelo in drobno

Dnevnik Enakopravnost
je
ZICA
ki spaja odjemalca s trgovcem
Oglas v našem listu dospe na svoje določeno mesto liki telegram.